

253270

Seat No. _____

M. A. (Part - II) Examination

April/May – 2003

Psychology - Paper - VIII

(Psychology of Personality)

(Subsidiary & Other Group)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) ઉત્તર લખતી વખતે પ્રશ્નપત્રમાં દર્શાવેલો પ્રશ્નનો ક્રમાંક લખવો.

૧ વ્યક્તિત્વની વિભિન્ન વ્યાખ્યાઓ રજૂ કરી કોઈ એકની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ મનોવિજ્ઞાનમાં વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંતોનું સ્વરૂપ અને સ્થાન સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

૨ વ્યક્તિત્વમાપનમાં પ્રયોજાતી પ્રેક્ષેપણ પદ્ધતિના પ્રકારો દર્શાવો. રોરશાની કસોટી વિગતવાર સમજાવો. ૧૪

અથવા

૨ વ્યક્તિત્વના અભ્યાસના વિવિધ અભિગમો દર્શાવી કોઈ પણ એક અભિગમની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેના ઉત્તર લખો : ૨૪

(ક) ફ્રોઈડનાં વ્યક્તિત્વ બંધારણનો સિદ્ધાંત સમજાવો

(ખ) સ્વ એટલે શું ? બાળકમાં સ્વનો વિકાસ કેવી રીતે થાય છે ?

(ગ) રેમન્ડ કેટલનો વ્યક્તિત્વગુણનો સિદ્ધાંત સમજાવો

(ઘ) યુંગે આપેલ વ્યક્તિત્વના પ્રકારો સમજાવો.

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેના ઉત્તર લખો : ૨૪

(ક) વ્યક્તિત્વ વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક અને મૂલ્યોનાં ફાળાનું મહત્ત્વ ચર્ચો

(ખ) રોજર્સનો વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંત સમજાવો.

(ગ) હિન્દુ ફિલસૂફી વ્યક્તિત્વ બંધારણને કઈ રીતે સમજાવે છે ?

253270]

1

[Contd...

(ઘ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એકના વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંતની રૂપરેખા આપો :

- (૧) હોર્ની
- (૨) એરિક્સન
- (૩) સ્કિનર.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો :

૨૪

- (ક) અચેતન પ્રેરણા
- (ખ) ચારિત્ર્ય અને વ્યક્તિત્વ
- (ગ) ઈડ, ઈગો અને સુપર ઈગો
- (ઘ) વ્યક્તિગત ભિન્નતાનો મહત્ત્વ
- (ચ) વ્યક્તિત્વ વિકાસમાં શારીરિક ઘટકો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Black figures to the **right** indicate **full** marks.

(2) Write the correct question number as given in the question paper.

1 State the various definitions of personality and discuss in detail any one. **14**

OR

1 Clarify the nature and place of personality theories in Psychology. **14**

2 Show the types of projective techniques as a measurement of personality. Discuss Rorschach's Inkblot test in detail. **14**

OR

2 Show the various approaches in the study of personality and discuss any one. **14**

- 3** Answer any **two** sub-questions from the following : **24**
- (a) Explain the *Freudian* principles of personality formation.
 - (b) What is self ? How does the development of self take place in children ?
 - (c) Explain *Raymond Cattell's* theory of personality test.
 - (d) Explain *Jung's* personality types.
- 4** Answer any **two** sub-questions of the following : **24**
- (a) Discuss the importance of the contribution of culture and values in the development of personality.
 - (b) Discuss *Roger's* theory of personality.
 - (c) How does Hindu philosophy explain the structure of personality.
 - (d) Give the personality theory of any **one** of the following :
 - (1) Horney
 - (2) Erickson
 - (3) Skinner.
- 5** Write notes on any **two** of the following : **24**
- (a) Unconscious Motivation
 - (b) Character and Personality
 - (c) Id, Ego and Superego
 - (d) Significance of individual differences
 - (e) Physiological factors in the development of personality.